

16) ולעיל ו' י"ט (ב) לעיל
ד: ב"ב קט: וע"ש יב"ט
הש"ס (ג) לעיל טו:
ד) ולעיל ס"ב (ה) י"ט ספרי
ל"ג י"א הש"ע י"ט י"ט
ד"ה ד"ף ס"ג: מ"ט ד"ה
והמ"ן (ו) י"ט מ"ט לקמן
ע"ד (ז) (ח) וספ"ת רש"י.

הגהות הב"ח

16) בפשטו ר' יוסי אומר
לעולם אין פוסקין:

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה מנה לי
יאלכנה ואעשה כ"י. י"ב
דל"כ שאין לו הנאה מתוך
ככל ענין ובי"ט מ"ט ע"ב
ה' ד"ה החמ"ס כ"י
המחמ"ס ה"י משמכ"ס
כ"י וע"ש ק"מ ס"א
כ"ה: [ב] ת"ב ד"ה
אין מיי"ר כ"י. י"ב א"ל
המחמ"ס כ"ה שהנא"ס
מתוך ככל ענין א"ס י"א
הש"ע ובי"ד ה"ף והמ"ס:

מוסף רש"י

מורה בשטר שכתבו.
לוח שנתה בעטר שכתבו
ועל פיו נחמנו העדים, אין
צריך לקיימו. אין המלה
לר"ך לקיימו נעדים
החמ"ס ג' שאין ה"ה
ש"ז נאמן למר פרעמי,
ולא אמרינן כה"י ספ"ה
שא"כ הוא ספ"ה שהמ"ר
דמיון שאמר כשר ה"ה ה"י
החוק הש"ע ו"י א"ר
פרעמי לא מהות שה"י
ב"ד המלה הוא (כתובות
י"ט) דכ"ן שנתה שכתבו
ול"ה כ"י ה"ה הוא כ"ל
קיימו חמ"ס ו"ה כל
זמן שמתלוו שנת ע"ה.
וה"ר היא יוצאה מתחת
ידו. שנת דין מולין
א"תה מ"ד וע"ש י"ד ד"ל
ש"ל ניקרייה גולנא. ש"ל
יחפ"ט לוקח זה ששילאה
גול נמ"ד ויקח"ט גולן, ל"ך
ח"ה העמ"ד ממכ"י י"ד
ס"ה. אין פוסקין על
הפירות. ל"ן לו מעות
כ"כ טע"ן ולומר לו מנה
ל' ל"ך זמן גולן, ואפ"ל י"ט
שנתין א"תו עכ"ש כ"ך
במלת הק"ר, אין זה
ש"ע, עד שיצא הש"ע.
עד ש"ל ש"ע מפורסם
וקצ"ט ש"ק הע"ר כ"ך
וע"ש ס"ה. א"ך על פי
ש"אין ל"ה. המוכר, יש
ל"ה. א"כ א"ר ויכול
לקיימו עכ"ש מ"ס שק"ל
וש" ובע"ד גולן ס"ה. ה"ר
חדשות מארבע רישות
מש"ל. דמ"ס י"ן ט"ז מ"ן
המ"ס כ"ה הגולן (כתובות
כ"י) שהמ"ס ע"ין א"י י"ט
כל כ"ר וש"ו.

מודה כשטר שכתבו. מאחר שהלוח מודה ששטר חוב שהוציא עליו שטר אמת הוא אין המלוה לר"ך לחזר אחר העדים החתומין בו ולהעיד על חתימתו ולקיימו. וה"נ הרי מודה שמכרו לו באחריות ואם השטר בטל לענין המכירה מפני שטר מתנה שקדמו לא בטיל לענין אחריות: לא ניטן ליעבד. מאחר שנתנו כבר בנתנה ועל כרחו כחזו ליה זה: לאה שמטעא. דכ"ה: נימא לא ניטן ליעבד. אלא שמע מינה לא בטיל שטרא משום האי טעמא: לשבח קרקעות כ"ל. רישא לדידה אין מולין לאכילת פירות ולשבח קרקעות מנכסין משועבדים מפני תקון העולם

וקא מפרש לשבח קרקעות כ"ל: והרי היא יולאה מחסה י"ד. של לוקח שהגול מולאה דין: כשהוא גובה. כשהלוקח גובה מעות מן הגולן: מנכסין משועבדים. טורף לקוחות שלקחו אחריו מפני שהאחריות שכתב בשטר מכירתו קודם למקחו: ושבח מנכסין בני חורין. ולא ממשועבדים מפני תקון העולם לחין הלקוחות יכולין להזכר בדבר שאין לו קצבה כגון אחריות השבח והפירות. דבשלמא בקרן נוהרין להניח מקום לגבות ממנו וא"י לא נזהרו אפסידו אנפשיהו: נימא לא ניטן. שטר מכירה זה ליעבד שהרי גזולה היתה ונטל השטר ואחריות ש"ז ואמאי גובה קרן מנכסין משועבדים: אי למ"ד. כפ"ק דף ע"ו: נימא ליה דלא ליקרייה גולנא. א"ס שמכר שדה גזולה לחבירו מחזר על הצעלים הרשעונים ולוקחה מהם להעמיד ב"ד הלוקח כי היכי דלא ליקרייה גולנא: מפייס ליה למרה. לוקחה מן הצעלים הרשעונים: כ"ה אכרומי קמב"ה ליה. שהקנה לבנו קטן להב"ח מנה: שטריה מקיים ליה. בתמיה. אין דעתו להחזיקה ב"דו הל"ך לא ניטן ליעבד הוא: מתנ"י. ה"ה הוא חמילה לקוראים.

יש לו גדיש ועדיין לא יאלה הש"ע: פוסק עמו. בא"ה שער שיראה לתת לו מאותו גדיש דכ"ן ד"ש לו אין כ"ן רבית דמעשיו הוא קניו לו ואע"פ שלא מד"ך ד"י אין לו נמי א"כ רבית מדכ"ן הוא ו"י י"ט לו לא גזול: על העב"ט של עבדים. כ"י גדול שזכרין בו את העבדים לפני דרכה והס מתחממין ומתצטלים להוציא י"ס י"ה י"ה. ושל זיתים קרוי מעטן: ועל הצ"ל של יול"ר. פוסק ע"ס היו"ל על הקדירות כל"ה שער שיראה ואע"פ שלא יאלה הש"ע א"ס הכניס עפר ועשאו צ"ל"ס שקורין מעונט"ש ועושה מהם קדירות: ועל ה"ס"ד. פוסק עמו משיקענו ככ"שן אצ"ל"ס והע"ס לשרוף: ה"ג ר"י יוסי אומר לעולם אינו פוסק עמו על הובל עד שיהא לו וכל כ"שפות: ופוסק עמו כשער הגבוה. א"ס יפחות הש"ע ממה שהוא עכ"ש מתן

לי כשער הזול. שער הגבוה היינו צול שנתנין פירות הרבה דמ"ס מועטים: יכול הוא לומר לו. כשיראה שער הזול: אין לי כזה או תן לי מעוסי. שהרי לא משך ויכול לחזור בו ואפילו מי שפרע ל"כ הוציא ולא נתן מעותיו ע"מ לקבל עכ"ש אלא לאחר זמן ובתוך זמן נשחנה הש"ע. סתם דעתיה דל"ינ"ש אתרעא זולא פסק: ג"ב' כדורמוס. איטלי רב גדול: באכל"ה ואר"י. משימתו בעלי תנים ואז"רי פירות לפתוח אולרתייהם וספינות ב"הת המב"אות מבו"ה למכור: דמשוך תרע"יהו. לזמן מרובה: ה"ג בתוספתא היו חדשות מארבע וישנות משלש: אין פוסקין על חדשות מארבע עד ש"ל ש"ע לחדש ולישן. דהא חדשים מארבע משום דלא יבשו עדיין כל ה"ורך והפוסק על החדשות לא יקבלם היינו עכ"ש אלא לאחר זמן כשימ"בשו כל כ"ס לפיכך אין פוסק עליהן לקבל עליהן ארבע סאין כסלע עד ש"ל הש"ע בארבע לחדש ולישן: היו של לקוחות מארבע. סתם מבו"אות לקוחות אינן יפין שלוקטין ככמה שדות ומערבין שיבלי שיפין ע"ס שיבלי חטין: אין פוסקין ע"ס כעל ה"ס מארבע. עד ש"ל הש"ע של ד' ללוקט ולמוכר: יוף מלקוט. מבו"ה ומעורבת: אין לון על ש"ע שכתבו. א"י שמעת אין לון מעות בדרך הלוואה ע"מ שא"ס לא אש"ל לך מעות עד זמן פלוני אתן לך פירות כשער של עכ"ש דלע"ג דרך מ"ך ומכ"ר ש"ר ד"ך הלוואה אסור. ובהלכות גדולות מפרש אין לון סאה כסאה על סמך שער שז"ס דנימא הוציא וחיטי כהיני שיבלי ה"ה ליה כ"ד ש"ל בני או עד שאמלא מפתח (לקמן דף ע"ה): דיופי כש"ר. מעות: ופרעי פירות כ"כ. כשער של משרי. ולל"סן האחר לון חטין ופרעין חטין: ממקום למקום. ממקום ה"ול למקום היוקר: סנה לי. [א] ואלו"כנה ואע"ה לר"י כ"כ מעות עד זמן פלוני:

ברשות

י"י"ה מ"קוט הבריה. אי לאו משום דמ"י למי"ך אע"ג דמ"י למז"ן אין חש"ב ש"ע לפסוק עליו: א"י"ן לון ע"ל ש"ע שבשוק, ומסקנ"ה דלון לפי ה"ג דל"י"י סאה כסאה [ב] מיי"ר צ"ס לו מעות ללוה דמ"י ז"ן בשוק או י"ט לו מעט כר"י יח"ק כסוף פירק"ה (דף ע"ה). יש לו סאה ל"ה עליה כמה כור"ס וק"ק לנה לי ש"ע רק שימלא פירות לקנות אפילו ציוקר ולי"ט דגרסין אין לון על פירות ששוק:

יוצאה מתחת ידו כשהוא גובה גובה את הקרן מנכסין משועבדים ושבח גובה מנכסין בני חורין נימא לא ניטן ליעבד הכי השתא התם אי למ"ד י"ניחא ליה דלא ניקרייה גולנא אי למ"ד יניחא ליה דליקום בהימנותיה מפייס ליה למריה ומוקים ליה לשטר"ה הכא לאברוחי מיניה קמכוין שטרא מקיים ליה: מתנ"י. פוסקין על הפירות עד שיצא הש"ע ה"י"צא הש"ע פוסקין ואע"פ שאין ל"ה יש ל"ה ה"ה הוא החילה לקוצרים פוסק עמו על הגדיש ועל העב"ט של ענבים ועל המעטן של זיתים ועל הביצים של יוצר ועל הס"ד מששקעו בכבשן יופוסק עמו על הובל כל ימות השנה ר"י יוסי אומר (ב) אין פוסקין על הובל אלא אם כן היתה לו זבל באשפה וחכמים מתירים יופוסק עמו בש"ע הגבוה ר"י יהודה אומר אע"פ שלא פסק עמו בש"ע הגבוה י"כול לומר תן לי כזה או תן לי את מעותי: ג"ב' א"ר ר' א"ס א"ר ר' יוחנן אין פוסקין על ש"ע שבשוק א"ר ר' זורא ל"ר' א"ס א"ר ר' יוחנן א"ר כדורמוס ה"ה א"ר ליה י"ל א"ר ר' יוחנן אלא בשוק של עיירות דלא קבעי תרע"יהו ולמ"ן דסליק אדעתין מעיקרא דאמר ר' יוחנן א"ר כדורמוס ה"ה אלא מתנ"י דקתני אין פוסקין על הפירות עד שיצא הש"ע יצא הש"ע פוסקין היכי משכחת לה מתניתין בחיטי דאכלבי ואר"י דמשוך תרע"ה ט"י ת"ד אין פוסקין על הפירות עד שיצא הש"ע יצא הש"ע פוסקין אע"פ שאין ל"ה יש ל"ה י"הו ה"דשות מארבע וישנות משלש אין פוסקין עד שיצא הש"ע לחדש ולישן י"הו לקוחות מארבע ולכל אדם משלש אין פוסקין עד שיצא הש"ע ללוקט ולמוכר א"ר רב נחמן פוסקין ללקוחות כש"ע הלקוחות א"ל רבא לרב נחמן מ"ש לוקט ד"א לית ליה יוף מלקוט חב"ה בעל הבית נמי יוף מלקוט א"ל בעל הבית ז"ל"ה ביה מילתא למי"ך מלקוט איבעית אימא מאן דיהב זוזי לבעל הבית אפירי שפירי יהיב אמר רב ששת אמר רב הונא אין לון על ש"ע שבשוק אמר ליה רב יוסף בר חמא לרב ששת ואמרי לה רב יוסי בר אבא לרב ששת ומי א"ר הונא הכי והא בעי מינ"י מרב הונא ה"י בני בי רב דיופי בתשרי ופרעי במבת שרי או אסיר אמר להו הא חיטי בהיני והא חיטי בשילי אי בעי זבני ופרעי ליה מעיקרא סבר רב הונא אין לון כיון דשמעה להא דא"ר שמואל בר חי"א א"ר אלעזר לון אמר אזיהו נמי לון תנו רבנן המול"ך חבילה ממקום למקום מצאו חבירו ואמר לו תנה לי ואני אעלה לך בדרך שמעלין לך באתו מקום

ברשות

ברשות

ברשות

ק"ל א מ"י כ"י"ה מה"ל מלוה ו"ה ה"ל ח סמ"ע ע"ן ע"ט ט"י ח"ת ס"י ל"ט ט"י ו' ו"י ק"ט ס"י ב' :

ק"ל ב מ"י ש"ט ה"ל א סמ"ע ל"ן ק"ג טו"ש י"ד ס"י ק"ה ט"י :

ק"ל ג מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

ק"ל ד מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

ק"ל ה מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

ק"ל ו מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

ק"ל ז מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

ק"ל ח מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

ק"ל ט מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

ק"ל י מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

ק"ל י"א מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

ק"ל י"ב מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

ק"ל י"ג מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

ק"ל י"ד מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

ק"ל י"ה מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

ק"ל י"ו מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

ק"ל י"ז מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

ק"ל י"ח מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

ק"ל י"ט מ"י ש"ט סמ"ע טו"ש ש"ס ט"י ד' :

לענין רש"י

מנוכ"ס ושל ט"ן לעשות מהם כ"ה.

א [וטועה ח"מ סי' ע"ג
סוף ג:]
קמ"ב ב מ"י פ"ח מהל'
מלה וזה הל' ו'
סמך לאוין קנ"ד טו"ש י"ד
סי' קנ"ג טו"ש י"ד
ק"ג ג מ"י ע"פ ח"י י'
קמ"ג ע"ש טו"ש י"ד
סי' קנ"ג טו"ש י"ד
קנ"ג ד מ"י ע"ש הל' ט'
קמ"ג ע"ש טו"ש י"ד
י"ד סי' ק"פ פ"ד ד וע"ש:
קנ"ג ה מ"י פ"ה מהל'
גולה הל' טו סמך
עשין י"א וטו"ש ח"מ סי'
ע"ש פ"ד י'
קנ"ג ו מ"י ע"ש הל' טו
ו מ"י ע"ש מהל'
גולה הל' ח ופ"ח מהל'
עבדים הל' ח וע"ש
השגות וכ"מ סמך ע"ש
ולאין קנ"ג טו"ש י"ד
ס"י י"א וטו"ש י"ד ע"ש
ק"ו קנ"ג טו:
קנ"ג ד מ"י פ"ח מהל'
עבדים הל' ח סמך
ע"ש טו"ש י"ד סי' ק"ו
ס"י י"א וטו"ש י"ד
קנ"ג ח מ"י ע"ש הל' ז
סמך לאוין קנ"ג:
קנ"ג ו מ"י פ"ח מהל'
שלחין ופ"ח הל'
ו סמך עשין טו"ש י"ד
י"ד סי' ק"ו טו"ש י"ד
וטו"ש ח"מ סי' קנ"ג
ס"י א:

לעני רש"י

קונטרס א"ה [קונטרס י"א].
חבל א"ך.
ריטוב"ן [ריטוב"ן].
מרכבה [בכרמית].

מוסף רש"י

אסמכתא. הכנתה נחמא
שליש מבית אה מצוה
לסוף עליו שאל לא קיים
מלא יתן ק"ו וק"ו [וע"ד ח"מ].
היינו דבר דליתו נותן לו
מדעתו אלא סומך על דבר
שאינו דבור שהיה יכול
ללמד ופועמי שמתקין אומי
[סבורין כ"ו].
למכור דבר על מנת שיעשה
דבר למכור וזמן בלתי
בעת תחילי שיוכל לקיים
הדבר כשיגיע זמן וכוונתו
הזמן יאמץ ולא יוכל לקיים
[השגות ברב ספ"ח]. לא
קניא. וליתו תפס בתחילי
ולא יפסיד בק"ו [שם]. אם
אוביר. אפשיה טריה ולא
אעביד. ולא אפשיה כה
פעולה הראויה לה [קמ"ו].
ד"ר.

רב מרי בר רחל. בימי רצח היה דמשמע הכא וצפרק מי שמת
(כ"ב דף קמ"ט. ושם ד"ה רב) וצפרק החולץ [ועמדת דף מה: ושם
ד"ה רצח] ולא גרס רב אכשריה לרב מרי בר רחל אלא רצח והיה
בנו של איסור גיורא ועוד מלינו אחר בנו של רצח דלאמרי' במי
שהחשיך [שם דף קמ"ד. ושם ד"ה ואמרי']
רצח אצוה לרב מרי בר רחל:

נשך שתא שק"ך אגר ביתא. פי'
בקונטרס אגר שנה הצאה
ומימה למה לא המתין עד סוף
השנה דשכירות אינה משלמת אלא
לנסוף ושמתא היה מנהגם ליתן
השכירות בנסוף כל חדש וכן משמע
במתניתין לעיל (דף ס"ה). גזי מרביס
על השכר אי נמי נטר שמת היינו
(שכירות של) שנה שניה ומיחו קשה
למה לא ניכה לו ממזבו ושמתא צטוח
היה מן הנכרי שיפרע לו או להראות
שחול נותן לו שכר שלא יהיה נראה
כיוצא בשכר הלוואה וא"ת מכח דינא
דבר מנרא היה לו לרב מרי להוסיף
מיד רצח כדלמרינן לעיל (דף ס"ה).
מאי משנתא דשכונא גביה (כ) והא
דלמרינן לקמן (דף ק"ה) דזבן מן
הנכרי לית ביה משום דינא דכר
מנרא היינו משום דמלי אחר ליה
אריח אצרה מנאנך אכל הכא רב
מרי שלא היה לו בית אלא בית הנכרי
לא שייך האי טעמא ולדעה הפסיד
שכל זמן שלא קנאו רצח היה דר בו
רב מרי בשביל רבית וי"ל דרב מרי
לא היה רוצה לקנותים:

רסתם משכנתא שתא. ולא היה
מלי נכרי לנסוף ומשבו
כמכר אצלו כל אותה שנה כמו
לעיל (דף ס"ו). צלמרא דלא מסלקי
והשתא נשקול מר אגר ביתא דחשיב
אצלו היה הבית ממושכן לו מרצח
שאל היה צ"ח רצח להחזיק צבית
היה מונעו רב מרי אם היה רוצה
עד שיפרע לו מעותיו הלכך היה
חשיב רצח כלוה ואסור רב מרי
לדור בו צנחס ורצח השיבו דלא
עדיף מגצרא דלתי מיניה:

השתא נישק"ך מר אגר ביתא.
משמע דיכול אדם למכור
מה שהשכיר ציד אחרים וכן משמע
צפרק האומר משקלי [ערכין דף כ"א].
ושם ד"ה ה"ק) דאם הקדיש המשכיר
את הבית אין השוכר רשאי לדור בו
יותר ואם דר בו מעל וקשה דלאמרי'
צפרק א"ע"פ (מכונות דף ע"ג. ושם ד"ה
ש"ה) וצפרק צמרא דנדרים (דף פ"ו).
צבית משכנתא לך לכשאפדנו ממך
תיקדוש קדשה משמע שכל זמן שהיא
מושכנת אינו יכול להקדיש וי"ל
דמה שיתר על החוב יכול להקדיש
ולמכור אכל גובה תחילה חובו ומה
שאין יכול לדור בו לפי שהקדש
מערב בו וימכור הצבית ויקח זה שכר

שנתן: **ושפ"י** ליה שפי. אין זה רבית מאחרת שלא היו
מוכירים שנותנין בשביל מעותיו שהיו צולין אללס כדפירש
בקונטרס ולא דמי להלווה ודר צמירי צמירי להעלות לו שכר [ועל
דף ס"ד: אע"פ שאינו אומר שיהא דר בשביל בטול מעותיו דשאני התם
שעדיין חייב לו: **משנתעבדי** בהו שפי. [א] את ספרים דלא גרסי טפי שלצפרק היו מחזירים להם מעות הכרגא שנותנין צעזורה וכל
מה שהיו משעבדין צבן היה בשכר הלוואה: **אפרוורא** דוולשפט. הכא משמע שהיה שם מקום הוול ובהמוכר פירות (כ"ב דף ק"ח).
משמע שהיו מוליכין שם היינו שם עומדת צבן מדינה שהיה שם יין לרוב וצבן מדינה שלא היה נמלא שם
יין והיו מביאים שם ממקום הוול וצאים ממקום היוקר שם לקנות:

רב מרי בר רחל. צת שמואל היה ונשנית ונשאה נכרי ונתגיר
ושמיה איסור גיורא ורב מרי הורחו שלא בקדושה ולידתו בקדושה
ומתמת כבודו תלואוהו על שם אמו: **הדר**. נכרי וזונה לרצח:
נער שפא. המתין רב מרי

רב מרי בר רחל משכן ליה ההוא נכרי ביתא
הדר וזונה לרובא נטר תריסר ירחי שתא
שקל אגר ביתא * אמטי ליה לרובא אמר ליה
האי דלא אמטאי למר אגר ביתא עד האידנא
[ודסתם משכנתא שתא * אי בעי נכרי לסלקי
לא הוה מצי מסלק לי השתא לשקול מר
אגר ביתא א"ל אי הוה ידענא דהוה
ממושכן ליה למר לא הוה ובינא ליה
*השתא כריניהם עבדינן לך כל אימת דלא
מסלקי בוויי לא שקלי אגר ביתא אמא נמי
לא שקילנא מינך אגר ביתא עד דאמסקנא
לך בוויי אמר ליה רבא מברניש לרב אשי
חזי מר רבנן דקא אכלי רביתא דיהבי זויי
אחמרא בתשרי ומבחרי לה בטבת אמר ליה
*איניהו נמי אחמרא קא יהבי אחלא לא קא
יהבי מעיקרא דחמרא חמרא דחלא חלא
ההיא שעתא הוה דקמבחרי *רבינא הוה
יהבי זויי לבני אקרא דשנוותא ושפכי ליה
טפי כופיתא אתא לקמיה דרב אשי אמר ליה
מי שרי אמר ליה אין אחולי הוה דקא מחלי
גבך אמר ליה הא ארעא לאו דידהו היא
אמר ליה ארעא למסקא משעבדא *ומלכא
אמר מאן דיהבי טסקא ליכול ארעא אמר
ליה רב פפא לרובא חזי מר הני רבנן דיהבי
זויי אכרגא דאינשי ומשעבדי בהו טפי אמר
ליה *השתא איכו שכיבא לא אמרי לכו לא
מילתא יהיב אמר רב ששת מוהררייהו דהני
במפסא דמלכא מנח ומלכא אמר מאן דלא
יהבי כרגא לשעתעבד למאן דיהבי כרגא רב
סעורם אחוה דרבא הוה תקיף אינשי דלא
מעלו ומעילי להו בגוהרקא דרבא אמר ליה
רבא שפיר קא עברת דחנינא יראית שאינו
נוהג כשורה מנין שאתה רשאי להשתעבד
בו תלמוד לומר י'עולם בהם תעבודו
ובאחיכם (כ) י'כול אפילו נוהג כשורה *ת"ל
*ובאחיכם בני ישראל איש באחיו וגו' אמר
רב חמא האי מאן דיהבי זויי לחבריה למיזבן
ליה חמרא ופשע ולא זבין ליה משלם ליה
כדקא אייל אפרוורא דוולשפט אמר אמיימר
אמרייתא לשמעתיא קמיה דרב זביד מנהרדעא
אמר כי קאמר רב חמא הני מילי ביין סתם
אבל ביין זה לא מי יימר דמוזבני ליה גיהליה
רב אשי אמר *אפי"ן יין סתם נמי לא מאי
טעמא אסמכתא היא *ואסמכתא לא קניא
ולרב אשי מאי שנא מהא *דרתנן אם אוביר
ולא אעביד אשלם במיטבא התם בידו
הכא

לעשות וזמן לו שכן כתב לו ממחילה אם אוביר כו' צפרק
המקבל (לקמן דף ק"ד). אלמא כיון דאפסדיה צבתי ולא) סמך
לאו אסמכתא היא שאינו מקבל עליו אלא כדי הפסד שהפסידו:
לאו
לעשות חייב לו: **משנתעבדי** בהו שפי. [א] את ספרים דלא גרסי טפי שלצפרק היו מחזירים להם מעות הכרגא שנותנין צעזורה וכל
מה שהיו משעבדין צבן היה בשכר הלוואה: **אפרוורא** דוולשפט. הכא משמע שהיה שם מקום הוול ובהמוכר פירות (כ"ב דף ק"ח).
משמע שהיו מוליכין שם היינו שם עומדת צבן מדינה שהיה שם יין לרוב וצבן מדינה שלא היה נמלא שם
יין והיו מביאים שם ממקום הוול וצאים ממקום היוקר שם לקנות:

הצאה ואמטי ליה לרצח: **הא דלא**
אמטאי. הצבתי: **לא שקילנא אגר**
בישא. עד שאבדף את הנכרי שלא
לך מעותין ואין זו רבית דהא רצח
לא מייחייב מידי אלא נכרי: **ומבחרי**
ליה צבנת. וטולין יין טוב ואי הו
שקלי ליה משתרי דלמא הו מחמין
ואשמכו דמשום דלחקינו מעות
צתשרי ועדיין לא ילא השער קיבל
עליו המוכר אחריות. ולא דמי לההוא
דלעיל (דף ע"ג): **דיש** לו חטין לופ
שהיו רגיל להחמין ושמתא (כ) כולו
החמין: **מעיקרא**. משעה שלקחו:
דחמרא חמרא דחלא חלא. קלקולו
צמחו הוה אלא שאינו ניכר ויין
המקולקל לא לקח הימנו: **לכני אקרא**
דשנוואא. שנוואא שם הנכר. אקרא
קונטרס א"ה צלע"ו. יושבים על שפת
אוחו נכר והיבד להו רבינא זויי לפני
הצביר לתת לו היין צבת הצביר
כשער היואל: **ושפכי ליה טפי**
כופיטא. מדעתם שלא בתנאי: **אחולי**
קמחלי גבך. הוציל ולא פסקת
עמהם ומדעתם נותנים לך ואין
מוכרים לומר בשכר מעותין שהיו
צבילות אצלנו מתנה בעלמא היא:
והא ארעא לאו דידהו היא. אלא
שהיו שפירם ויכולין צבני ארעא
שהנימו שדומיהם וצרחו ואין נותנים
מס הקרקע למנך והם נוטלים
השדות והכרמים ופורעין מס למנך
ושמתא היין שאני לוקח מהם גזל
הוא צביר *דקרקע אינה נגולת והרי
היא של צבילים ופירות גזל: **עסקא**.
מס של קרקע: **כרגא**. כסף גולגלמא
שהיו כל היהודים כל אחד נותן כסף
גולגלמא למנך: **מוהרקייוו**. חותם
עבדות שלהם: **בטפסא**. בארגו של
מנך מונח והרי כולס צבדים לו
דדינא דמלכותא דינא: **טקיף**. כופה:
גוהרקא. עגלה מוכנת למרכבת אדם
וצלשון אשכנז רייטוב"ן: **צבס**
פעזודו ובאחיכס. נמי מעזודו:
למיזבן ליה חמרא. לקנות לו יין
צזמן הצביר ומשלם לו יין לפי דמים
קלים שקונין אותו: **אפרוורא דוולשפט**.
שם המקום שהיין ניקח ונמכר לשם
לרוב הלוקחין יין צבימות הצביר:
אסמכתא היא. אפילו הצביחו ואמר
אם איני קונה לך אפרע משלי אין
זו אלא אסמכתא לחיל ולא קנו
מידו: **אם אוביר** לך ולא אעביד.
גבי מקבל שדה ממכירו למחלה
והוצירה שלא חרשה ולא זרעה
שמין אותה כמה היתה ראויה

לעשות וזמן לו שכן כתב לו ממחילה אם אוביר כו' צפרק
המקבל (לקמן דף ק"ד). אלמא כיון דאפסדיה צבתי ולא) סמך
לאו אסמכתא היא שאינו מקבל עליו אלא כדי הפסד שהפסידו:
לאו

לעשות חייב לו: **משנתעבדי** בהו שפי. [א] את ספרים דלא גרסי טפי שלצפרק היו מחזירים להם מעות הכרגא שנותנין צעזורה וכל
מה שהיו משעבדין צבן היה בשכר הלוואה: **אפרוורא** דוולשפט. הכא משמע שהיה שם מקום הוול ובהמוכר פירות (כ"ב דף ק"ח).
משמע שהיו מוליכין שם היינו שם עומדת צבן מדינה שהיה שם יין לרוב וצבן מדינה שלא היה נמלא שם
יין והיו מביאים שם ממקום הוול וצאים ממקום היוקר שם לקנות:

לעשות וזמן לו שכן כתב לו ממחילה אם אוביר כו' צפרק
המקבל (לקמן דף ק"ד). אלמא כיון דאפסדיה צבתי ולא) סמך
לאו אסמכתא היא שאינו מקבל עליו אלא כדי הפסד שהפסידו:
לאו

לעשות חייב לו: **משנתעבדי** בהו שפי. [א] את ספרים דלא גרסי טפי שלצפרק היו מחזירים להם מעות הכרגא שנותנין צעזורה וכל
מה שהיו משעבדין צבן היה בשכר הלוואה: **אפרוורא** דוולשפט. הכא משמע שהיה שם מקום הוול ובהמוכר פירות (כ"ב דף ק"ח).
משמע שהיו מוליכין שם היינו שם עומדת צבן מדינה שהיה שם יין לרוב וצבן מדינה שלא היה נמלא שם
יין והיו מביאים שם ממקום הוול וצאים ממקום היוקר שם לקנות:

לעשות וזמן לו שכן כתב לו ממחילה אם אוביר כו' צפרק
המקבל (לקמן דף ק"ד). אלמא כיון דאפסדיה צבתי ולא) סמך
לאו אסמכתא היא שאינו מקבל עליו אלא כדי הפסד שהפסידו:
לאו

לעשות חייב לו: **משנתעבדי** בהו שפי. [א] את ספרים דלא גרסי טפי שלצפרק היו מחזירים להם מעות הכרגא שנותנין צעזורה וכל
מה שהיו משעבדין צבן היה בשכר הלוואה: **אפרוורא** דוולשפט. הכא משמע שהיה שם מקום הוול ובהמוכר פירות (כ"ב דף ק"ח).
משמע שהיו מוליכין שם היינו שם עומדת צבן מדינה שהיה שם יין לרוב וצבן מדינה שלא היה נמלא שם
יין והיו מביאים שם ממקום הוול וצאים ממקום היוקר שם לקנות:

(6) [ועיל ס"ח]. (5) וינמח
מו"א. (4) [ועיל ס"ו. וי"ז].
(3) [לקמן ק"ד. קט"ו].
(2) ס"ח. ש"ו. (1) כ"א:
ועליה. (1) ר"מ מ"ו. (2) וע"י
מו"א. כ"ב. כ"א: ד"ה
מחמין.]

תורה אור השלם
1 והדוחלתם אתם
לבניכם אחרים לרשת
אחיה לעולם בהם
תעבדו ובאחיכם בני
ישראל איש באחיו לא
תרדה בו בפרך:
יקרא כה מו

הגהות הב"ח
(6) נ"ב' ונאמרו בני
ישראל יכול אפי' נובח
כסור: (5) ת"ס ד"ה נטר
וכי' דשכונא גביה למאי
נפקא מינה לדינא דיבר
מצרא והא דלמך:

גליון הש"ס
(6) נ"ב' ונאמרו ליה לרבא.
עיי' כ"ב דף כ"א ע"ב
ת"ס ד"ה מחמין ועיין
במכונות דף ע"ב ט"ו
ד"ה ע"ה: שם ת"ל
ובאחיכס. עיי' פוסט דף ג'
ע"ב ת"ס ד"ה צביר נמי:
י"ד"ה ו"ה ו"ה ארעא
וכו' דקרקע אינה נגולת.
עיי' משנת הריב"ש סי' קנ"ג
רע"ג:

הגהות הגר"א
(א) ת"ס ד"ה משמעדי
אית כו'. כ"ב אכל הראב"ד
גרים לה ופי' כ"ב משום
רבית שהיה שפדוס יומר
מעות הכרגא וכן משמע
כ"ו ת"ס. להפסיק
דגריפי טפי אכל הרמב"ם
מפרש לענין איסור והיתר
להשתעבד וכ"ב ג"ע אכל
דברי הראב"ד נמוין:

לעשות וזמן לו שכן כתב לו ממחילה אם אוביר כו' צפרק
המקבל (לקמן דף ק"ד). אלמא כיון דאפסדיה צבתי ולא) סמך
לאו אסמכתא היא שאינו מקבל עליו אלא כדי הפסד שהפסידו:
לאו

לעשות חייב לו: **משנתעבדי** בהו שפי. [א] את ספרים דלא גרסי טפי שלצפרק היו מחזירים להם מעות הכרגא שנותנין צעזורה וכל
מה שהיו משעבדין צבן היה בשכר הלוואה: **אפרוורא** דוולשפט. הכא משמע שהיה שם מקום הוול ובהמוכר פירות (כ"ב דף ק"ח).
משמע שהיו מוליכין שם היינו שם עומדת צבן מדינה שהיה שם יין לרוב וצבן מדינה שלא היה נמלא שם
יין והיו מביאים שם ממקום הוול וצאים ממקום היוקר שם לקנות:

(א) ר"ת מ"י, (ב) ע"י
למתי' ולעיל דף ע"ג;
(ג) ובעל סג'.

הגהות הב"ח

(א) נ"י לבי מערכת
ולמדיש: (ב) שם לבי
דפי ולמדיש: (ג) שם
כאמרא דההיא דזנין הוא
דנגיד: (ד) רש"י ד"ה
עשיק עפרא יקר, י"ב ע"ל
דף נ"ג: (ה) תוס' ד"ה
הכא וכו' ולאסמכתא
קא ממני דטועה כסבור
שאל: (ו) בא"ד התם
הוא דקאמר:

מוסף רש"י

על הכומר של זיתים.
שמתיין יחד ככלי מדי
שימממו (פסחים נח.)

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

עד.

עין משפט
גר מצוה

א [ש"ע חז"ת פי' ח
פני' יג בה"ה]:
קנו ב ג מ"י מהלכות
מכירה ה"ג י ד סג
עשין פג ולאחין קעא
טו"ש"ע ח"ת פי' קפד
ספ"ג:
קנה ד ה ו מ"י שם ה"ל
ו סג עשין פג
טו"ש"ע ח"ת פי' ר"ה ספ"ג
פ:
קנ"ג ז מ"י פ"ט מה"ל
מלוה ולוה ה"ג ז
סג לאחין קנ"ג טו"ש"ע י"ד
פי' קעא ספ"ג ד:
ק"ב ח ט י מ"י שם:
ק"א כ מ"י שם ה"ל א:

לעזי רש"י

ו"ן [י"ן]. ופ"ה.
אמוליד"ר
[אינמיילול"ר]. לעש"ף.
מ"שק"א [מ"ש"ק].
ב"צה. מקוה מ"ס ורד"ס.

לאו כידו. שמה לא ימכרוהו לו: דלא נר וחסים. מעות של כל
איש ואיש לנד: סיטומתא. חותם שרושמי' התנונים על החציות
של ים שלוקחין הרבה צימד ומתיחין אותן צלוור הצעלים ומוליקין
אותן אחת אחת למכור למתן ורושמי' אותם לדעת שכל הרשומות

הבא לאו כידו אמר רבא א"הני בי תלתא
דיהבי זוזי לחד למזבן להו מידי זבון לחד
מינייהו זבן לכולהו יולא אמרן אלא דלא צר
והתים איניש איוניש לחודיה אבל צר והתים
איניש איוניש לחודיה למאי זבון זבן ולמאן
דלא זבן לא זבן אמר רב פפי משמיה דרבא
יהא סיטומתא קניא למאי הלכתא רב חביבא
אמר למקניא ממש רבנן אמרי לקבולי עליה
מי שפרע יוהלכתא לקבולי עליה מי שפרע
יובאתרא דנהיגו למקני ממש קנו: היה הוא
תחלה לקוצרים: אמר רב 'מחוסר שתיים
פוסק שלש אינו פוסק ושמואל אמר בידי
אדם אפילו מאה פוסק בידי שמים אפי' אחת
אינו פוסק תנן פוסק עמו על הגדיש והא
מחוסר משרא בחמה למיבש ולמידש ומידרא
'כגון דשרא בחמה ויבש ולשמואל דאמר
בידי שמים אפי' אחת אינו פוסק והא מחוסר
מידרא דבידי שמים היא אפשר בנפוחתא ועל
העביט של ענבים: והא מחוסר מכמר ועיולי
לבי מעצרתא (א) למידש ולמנגד כדתני רבי
חייא על הכומר של זיתים הכא נמי על
הכומר של ענבים והא מחוסר תלת באתרא
דהוא דובין הוא דנגיד: ועל המעטן של
זיתים: והא מחוסר מכמר ועיולי לבי דפי
(א) למידש ולמנגד תני רבי חייא על כומר של
זיתים הא איכא תלת באתרא דהוא דובין
(א) ההוא מנגיד: ועל הביצים של יוצר: אמאי
והא מחוסר לפופי יובושי עיולי לאתונא
למשרף ולמיופק 'כגון דמלפפה ויבישו והא
איכא תלת באתרא דהוא דובין הוא
דמפיק: ועל הסיד משישקענו בכבשן: והא
מחוסר מקלה ואפוקי ומידק באתרא דהוא
דובין ההוא דייק ולשמואל דאמר בידי אדם
אפי' מאה פוסק למה לי משישקענו בכבשן
אימא משראוי לשקעו בכבשן: ועל הביצים
של יוצר: תנו רבנן אין פוסקים על הביצים
של יוצר עד שיעשו דברי ר' מאיר אמר רבי
יוסי 'כד"א בעפר לבן אבל בעפר שחור כגון
כפר חנניא וחברותיה כפר שיחין וחברותיה
פוסקין אע"פ שאין לזה יש לזה אממר ידוב
זוזי מבי מעיילי עפרא כמאן אי כר' מאיר
האמר עד שיעשו אי כרבי יוסי ובאתריה
שאין לזה יש לזה לעולם כרבי יוסי ובאתריה
דאממר עשיק עפרא אי דמעיילי עפרא
סמכא דעתיה ויהיב להו זוזי ואי לא לא סמכא
דעתיה: ופוסק עמו על הובל כל ימות
השנה: חכמים היינו תנא קמא אמר רבא
ימות

הבא לאו כידו. מכאן מקשה ר"ת לפירוש הקונט' דפרק זה
צורר (פסנהדרין דף כד: וס' ד"ה כג) גבי משחק בקוביא דקאמר
התם דלאו אסמכתא היא ופי' הקונט' משום דהיכי דמי אסמכתא כגון
אם אוזיר ולא אעביד וכגון משלש שטרו דגט פשוט (ב"ב דף קסח.
וה) דסמיך על (א) (ל"ג) דכר כסבור
כל זה כידו לעשות ומרש"א כי ממני
אלעמא דלא יהיב (א) לאסמכתא קא
ממני דטועה שלא יבא לידי כך אבל
משחק בקוביא לא סמיך אמרי' דלא
ידע אי נחא אי לא נחא ואפ"ה ממני
שמע מיניה מספיקא גמיר ומקני
והכא משמע איפכא דהיכא דלאו
כידו הו' טפי אסמכתא ונראה לר"ת
דהתם משום הכי לא הו' אסמכתא
דאגז דצעי למקני גמר ומקני וקשה
לפירושו דבהובל (לעיל דף מה: וס')
חשיב אסמכתא להיבא דאם אני חוזר
די ערבוני מחול לך ולא אמרי' מגו
דצעי למקני גמר ומקני ועוד דל"כ
היכי מדמה דפרק זה צורר (פסנהדרין
דף כה.) להיבא דאין אחד מהם מיר
דהתם לא שייך האי טעמא ור"ת
בעלמא חזר בו והגיב בספר הישר
גבי עובדא דשנים שהמרו זה את
זה דפרק במה מדליקין (שבת דף נ"ג.)
שהקנו זה לזה דאי לא הקנו ליהדרו
בהו ואע"ג דיש מקומות דקנו כלל
קנין דבבב"ש בעלמא כגון בסנהדרין
(דף מ"ד.) נאמן עלי אבא כו' דבאשן
לך ממלוקת וכן (ס' דור לי בחיי
ראשך דאין יכול לחזור בו התם דין
הוא שיעיל כיון שיש להם מציעה
זה על זה והם קבלו עליהם כך את
הדין ולא דמי להיבא שאין לו שום
מציעה והתם צ"ל זה צורר (פסנהדרין
דף כה.) גבי מפריחי יונים משמע
כפי' הקונט' דקאמר וריכא דאי
קאמר במולה דעדת עלמא התם (א)
דקאמר קים לי דנפשא דידענא טפי
ולכי הו' אסמכתא משמע היכא
דכידו להרויח הו'א טפי אסמכתא
ומהך דשמעתי' נראה לי דלא דמי
דהכא הו'א כידו ולא כידו דאע"ג
דמאי הוא לקנות מכל מקום כיון
דמלוי צאחרים דאם לא ירצו למכור
ממני יקנה הלך לא גמר ומקני אבל
התם דאין כידו כלל גמר ומקני
וכשהיה כידו מכל וכל כגון אם אוזיר
ולא אעביד אי גזים לא גמר ומקני
כגון דאמר אשלים אלפא זוזי כדלקמן
דפרק המקבל (דף קד:) אבל
אשלים במיטבא דלא גזים גמר ומקני
ועוד פ"ת דוקא כי הו'א דאם
אני חוזר די ערבוני מחול לך והו'א
דפירקין לעיל (דף סה:) דאם אי אתה
נותן לי מכאן ועד שלש שנים והו'א
דמשליש חשיב אסמכתא כיון דגזים
שאין מתכוין אלל להסמיך חברו על
דבריו שיאמינהו אבל משחק בקוביא

נמכרות: ובאתרא כו' למקני. שרגלין
לרשום על מנת שדבדב זה תהא
קנייה לו כאלו משך קני: מחוסר
שמים. שמי מלאכות: פוסק עמו.
ואע"פ שלא יבא השער דלא יש
לו אבל מחוסר שלש כאלן לו דמי:
בידי אדם. אם מלאכות שהדבר
מחוסר צידי אדם אפי' מאה הן
פוסק: בידי שמים אפי' אחת אינו
פוסק. דמי יימר דאחיא ויהא כידו
להשלים הלך כאלן לו הוא: משרא
בחמה. שטוח העומרין בחמה:
ומידרא. לזרוק המון לאחר הדישה
ברשת ברזל: כגון דשדי בחמה ויבש.
דלכתי גדיש קרי ליה: האיכא מידרא.
דנידי שמים היא שגריך רוח שאינה
מנאיה: אפשר בנפוחתא. ווי'ן
בלע"ז: על העביט. כולו לאותביניהו
לכד ושמואל נקיט לה ואזיל: מכמר.
הוחמס: למידש. לזרוק בגת: מנגד.
למשוך היין אל הנור שלפני הגת:
דכתי ר' חייא. לקמן: על הכומר
של זיתים. דתנן במתני' (לעיל דף ע"ג):
מעטן תנא ליה איהו במתני' בלשון
כומר לומר שכבר נתחממו: כי דפא.
בית הדב של שמן: לפופי. אמוליד"ר
בלע"ז לזון מלפסין הוולד (שבת דף
קט"ו): שמנגללו לפי מדתו. אם
גדולות אם קטנות ועושה להן בית
קבול: ומשרף. ללרפו בכבשן: כגון
דמלפף ויבש. ואכתי צ"לם קרי להו.
לזון בינה מרשק"א שהעפר מגובלת
עם המים: ומידק. לאחר שגשרפו
האבנים הרי הן חסיות שרופות
ומוליקין אותן מן הכבשן ונתנין
בהן מעט מים וזוכרין אותן ועדוכות
מאליהן כקמח טחון: משראוי לשקען
בכבשן. משהכין והומין את האבנים
ואת העצים והכל כידו ואין חסר
אלא מלאכת השריפה: כד"א. שגריך
שיהא מוכן כידו: בעפר לבן. שאינו
מלוי וכשהיו מכניסין אותו אין
מכניסין אותו אלא מגובל ועשו
צ"לם: אבל בעפר שחור. שהוא מלוי
במקומו אין צריך שיהא כידו שאם
אין לזה יש לזה: מבי עיילי עפרא.
משהכנים המוכר ונצר עפר צימו
ועפר שחור היה: עשיק עפרא.
יקר (א) ואינו מלוי: סמכא דעפיה. דכל
אחד והחוזר יקבל מי שפרע: לא סמכא
דעפיה. דלמא לא משכח עפרא
ולכא מי שפרע שהוא עלמא לא
נסמן עליו אלא נתן על הספק:
ימות

אלעמא דהכי קא עבדי שירוחו זה או זה ובסנהדרין (דף כד: ד"ה כג) האריך בפסק משחק בקוביא: תני רבי חייא ע"ז בובר
ש"י זיתים. ור"ת אמאי לא אמר רבי חייא מילתיה ארישא דעביט של ענבים ויש לומר דאין רגילות למכמר ענבים כמו זיתים ור"ת
לשמואל דאמר בידי אדם אפילו מאה פוסק למה לי על כומר יש לומר דכמור היתים מקרי בידי שמים:

וכפר שיחין וחברותיה אע"פ שאין לזה יש לזה. לא מיי' בעפרא דהא מחוסר שלש הוא ואינו פוסק אלא צנינים איירי ומדנקט
האי לישנא דאע"פ שאין לזה יש לזה מדנקט גבי פוסקין על שער שבשוק משמע שיש שער שבשוק וקמ"ל דאע"פ
שאין שער לקדירות שבשוק כיון שיש שער לצנינים חשיב כאלו יש לו צנינים לפסוק לקדירות כשער מוכרי קדירות צול שהצנינים לענין
קדירות כעין לקוטות למוכרי תבואה אי נמי אפילו אין שער יכול להיות דחשיב כיש לו לפי שדרך יוצרים דיפי מהדדי שיש הרבה מהם:
סיבול דומר דו תו אי כוה או תו אי בעותי. אין זה מעמיד מלוה על גבי פירות ויכוון דבתורת מקח נתן לו מעות מחילה ואפילו
מי שפרע ליכא דדעתיהו דאיניש אתרעא זילא כשנתן מעות על מנת לקבל פירות לאחר זמן: